

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Duka Nachf.
Max. Augustoid & Emerich Lasner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosso.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldbor-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicării mai dese
după tarife și favoriale.

RECLAME pe pagina a 8.a o
seriă 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 A. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 281.

Brașov, Luni-Marți 22 Decembrie (3 Ianuarie).

1898.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1899
se deschide nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijini-
torii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . . . 12 fl.
pe șase luni . . . . . 6 „
pe trei luni . . . . . 3 „

Pentru România și străinătate:
pe un an . . . . . 40 franci,
pe șase luni . . . . . 20 „
pe trei luni . . . . . 10 „

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate poștale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei.“

Votul Congresului.

Pe când scriem aceste rânduri,
tôtă lumea românească dela noi se
ocupă de evenimentul alegerii de
Metropolit, sévirșită alaltăieri în
Sibiu.

Interesul deosebit, cu care a
fost urmărită în sinul nostru lucra-
rea congresului electoral, isvorea din
convingerea generală, că această ale-
gere are o mare însemnătate în
viața noastră bisericească și națio-
nală.

Congresul, conșciu de această în-
semnătate a actului, ce avea să-l în-
deplinăscă, i-a dat o soluțiune, care
n'a surprins pe nimeni, dér pôte toc-
mai pentru aceea a avut un efect
liniștitor și a produs cea mai bună
impresiune pretutindenă.

N'a surprins pe nimeni resulta-

tul alegerii, fiind-că persôna, care
a intrunit majoritatea voturilor con-
gresului, este bine cunoscută cleru-
lui și poporului din întreaga Metro-
poliă și activitatea ei, într'o chiâmăre
înaltă bisericească, este o carte des-
chisă.

Alesul congresului este cel mai
vechiu dintre Episcopi, care de două-
zeci și patru de ani guvernază die-
cesa Aradului și care împreună cu
Episcopii Caransebeșului și cu ră-
posatul Metropolit au condus în
acest lung interval afacerile provin-
ciei metropolitane.

Nou alesul Metropolit este, prin
urmare, chiar prin poziția sa în si-
nul bisericii și prin partea însem-
nată, ce a avut-o în conducerea
acesteia, chiâmat să ocupe postul
înalt, ce i-s'a încredințat și care re-
clamă în așa mare grad cunoșcerea
profundă a tuturor raporturilor bi-
sericesci și a dezvoltării lor, precum
și multă esperiență.

Prea Sântia Sa Ioan Mețianu
însă mai are la activul său și o lu-
crare neobosită și plină de rôte, ce
a desfășurat-o de aproape un pătrar
de veac ca Episcop al dieceșii Ara-
dului.

Nu numai odată ni-s'a dat oca-
siune în decursul timpului de-a re-
leva în colônele toii noastre însem-
natele progrese, ce le-a făcut die-
cesa Aradului pe terenul cultural și
administrativ sub păstoria Prea
Sântiei Sale. Aceste progrese sunt
deja bine cunoscute; amicii și con-
trarî se unesc în a constata, că ave-
rile bisericesci au crescut și așed-
mintele de cultură de tot felul s'au
înmulțit în mod considerabil sub
conducerea vigilantă a Episcopului
Mețianu, așa că rezultatele dobân-
dite sunt de model.

Nu voim să intrăm acum în a-
mănunte. Ni-se va da ocașiune să
revenim asupra activității de Epis-
cop a noului ales. Am ținut numai
să arătăm, de ce alegera sévirșită

de congres nu numai, că n'a putut
surprinde pe nimeni, dér este întim-
părată cu viuă simpatia între Ro-
mâni.

Speranțele tuturor se îndreptă
ađi asupra noului Metropolit, care
în poziția această înaltă ia asupra-și
grele îndatoriri, fiind-i încredințată
cârma bisericii române gr. or. și cu
acesta și marea problemă a promo-
vării și apărării intereselor cultu-
rale și naționale ale poporului român.

Dea cerul, ca votul de Săm-
bătă al congresului să aducă de-
plina realizare a acestor speranțe
îndreptățite!

După alegere.

— Corespondență part. a „Gazetei Transilvaniei“. —

Sibiu, 20 Dec. v. 1898.

Ca mai nou dela congresul electoral
Vă împărtășesc, că aproape toți domni
deputați congresuali au plecat deja de aici,
unii încă aseră, alții ađi (Duminică) dimi-
năța și la amăđi. Abia câți-va mai sunt din
cei din afară.

Noul Metropolit și P. S. Sa Părintele
Episcop Popea se află încă aici, căci ađi
se termină și se subscrive reprezentățiunea
în scris cătră Majestatea Sa, ce se va înai-
nta pe calea guvernului și se va trimite
cel mult mâne, Luni, în 21 Dec. v.

După aceea și Prea sfințiile Lor plécă
deja mâne la Arad și Caransebeș.

Reprezentăția la M. Sa, respective la
guvern, nu o va duce o deputățiune, cum
s'a făcut odinoriă ci se trimite prin postă.

După primirea răspunsului dela M.
Sa, congresul, care e declarat altfel în per-
manență, va fi convocat la o ședință nouă,
în care să i-se notifice rezoluțiunea prea
înaltă și să se sévêrșescă instalarea oficiôsă,
cu solemnitatea recerută.

Vor fi atunci reprezentate la mărețul
act toate corporățiunile bisericesci séu în
legături cu biserica, precum membrii con-
gresului, consistorele, șefii tractuali domni
protopresbiteri din Archidieceșă, represen-
tanții școlii și ai corporățiunilor biseri-
cesci, etc.

Instalarea se face după programul, pe
care în esență l'ați publicat deja.

Se speră, că rezoluția preafinală va
sosi în curând.

Resultatul însu-și al alegerii a produs
în cercurile românești din Sibiu cea mai
bună impresie. De nou speranța, mai co-
rect speranțele încăldesc sufetele, că afa-
cerile bisericii véduvite acum de câte-va
luni, vor reintra în mersul lor regulat și
vor da înainte, în chip îmbucurător.

Rip.

Sistarea execuției dărilor.

Ministrul unguresc de finace
Lukacs a dat o circulară cătră toate
direcțiunile financiare și cătră auto-
ritățile administrative, prin care dis-
pune, ca dela 1 Ianuarie în care nu se
mai încasseze dările pe calea execuțiunei.
Circulara ministrului este de urmă-
torul cuprins:

Nr. 3568 ... „Te îndrumez, ca înce-
pând dela timpul primirei acestui ordin
și până la o altă dispozițiune, să sistezi
peste tot încassarea prin execuțiune a dă-
rilor publice și a pretensiunilor erariale, ce
sunt a se încassa după modul și chipul dă-
rilor publice. Ordenez decî, ca nici fisolgă-
birilor, nici ajutôrelor lor să nu li-se avi-
seze paușal de drum, și ca executorii de
dare ai statului până la o altă dispozițiune
să nu fiă însărcinați cu încassarea dărilor.
Budapesta 29 Decembrie 1898. — Lukacs
m. p.

Nu e vorba dér aici de dările
pe anul 1899, cari încă nu sunt vo-
tate de dietă, căci rata primă a
acestor dări devine scadentă numai
la 15 Februarie 1899 și mai 'nainte
nici nu se pôte esecuta, ci e vorba
de restanțele de dare pe anul 1898.

Guvernul ar fi fost după lege
în drept să esecute aceste restanțe
pe 1898, deoarece dările pe acest an
se pretind pe basa legii budgetare
sanționante pe anul 1898.

A aflat însă consult guvernul
Banffy să ordone în genere sistarea
tuturor execuțiunilor de dare, înce-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Limba vechilor noastre cărți bisericesci.

(Ființa și cronologia ei).

De

Nicolae Sulică.

Post scriptum. Am amintit despre hi-
potesa lui Gaster, care susține (Crestoma-
tia Română, Introducere, pg. XX), că toate
textele vechi manuscrise, ca psaltirea schei-
iană etc., nu sunt decât nisce copii puțin
modificate ale tipăriturilor Coresiane. În
cele de mai sus am accentuat, că raportul
e tocmai invers, schițând în scurte cuvinte
și procedura de adaptare a lui Coresi.

Nu Coresi e autorul traducerei origi-
nale, oi el e copiatorul, ér textul, după
care și-a compus redacțiunea sa a fost un
text identic cu psaltirea scheiană. Că psal-
tirea scheiană e mai vechiă, dovada cea
mai eclatantă sunt între altele elementele
archaice de origine latină, ca gintu (gens),
desideratu (desideratum), vencu (vinco),

fuște (fustis), op (opus) etc. din psaltirea
scheiană, elemente, ce Coresi le înlocuesce
cu neologisme slave, séu forme mai moderne,
ca rudă, pohtă, înving, toiag etc.

Ce e însă psaltirea scheiană, care i-a
servit lui Coresi, ca isvor și model? E co-
piă séu textul original? „Manuscriptul este
o copă, după-cum această se vede din ne-
numărate greșeli de cetire și incongruențe
de ortografiă și fonetism“).

În congruențe de fonetism am relevat
mai sus și la Codicele Voronețean, ér pe
basa acestora am tras concluziunea, că co-
dicele voronețean asemenea nu pôte fi de-
cât copă.

Ambele aceste două vechi texte ro-
mânești, psaltirea scheiană, ca și apostolul
voronețean, se disting între altele prin ro-
tacisarea (trecerea în r) lui n între 2 vo-
cale,* așa-déră prin rotacism, dér pre când
în codicele voronețean întêlnim fenomenul
din cestiune aproape consecuent aplicat cu
singura esecțiune a cător-va cuvinte, în

* A. Densușian. Ist. lit. rom. pg. 189.

* D. e. mire (mine), tire (tine) etc. séu fe-
reștră, din lat. fenestra.

psaltirea scheiană ne surprinde o mare
fluctuațiune și nesiguranță în punctul a-
cesta. Atât cele câte-va esecțiuni ale
Codicelui voronețean, cât și esecțiunile
cu mult mai multe ale psaltirei scheiane,
sunt semnele cele mai evidente ale copiei:
tote formele nerotacisate sunt un fel de
lapsus calami, cari copistul pôte fără să vré,
inconșciu, le-a introdus în text în locul
formelor originale rotacisate.

Așa-déră atât psaltirea scheiană, cât
și apostolul dela Voroneț sunt copii; ér
traducerea originală, la cari se reduc aceste
2 texte, trebuie să se fi făcut după o ver-
siune slavă. Argumentul cel mai convingé-
tor în punctul acesta sunt construcțiunile
sintactice slave redade ad litteram româ-
nesce*). (Așa e de es. construirea verbului
a judeca cu Dativul). Traducerea originală
a ambelor texte s'a făcut în Ardeal. Do-
vadă pe de-o parte rotacismul, ér pe de
alta elementele unguresci, cari obvin în
amândouă. (Așa d. e. în psalt. scheiană:

*) În special pentru Codicele Voronețean
se se vadă tractatul D-lui G. Crețu în Revista pt.
ist. arch. 1887 pg. 145.

ghilăluese, ung. gyűlölni, ér în cod. Vor:
a felelui, ung. felelni etc.). Decî epoca, în
care s'a făcut traducerea originală, trebuie
să cadă după vécul al 9-lea, epoca venirii
Ungurilor și a introducerii limbei paleo-
bulgare, ca limbă oficiôsă la toate semințiile
slave ortodoxe.

Cam în aceeași ordine de idei, voind
să arăt dependența scriitorilor noștri bise-
ricesci față de antecesorii lor, chiar și în
timpul mai nou, am relevat declarațiunea
celor-ce au redactat Noul Testament de
Belgrad (1648), că la compunerea redac-
țiunei lor ar fi utilizat „izvodul“ grecesc,
latinesc și sêrbesc. Am accentuat mai de-
parte, că această declarațiune devine fôrte
suspectă și problematică prin faptul, că
într'un loc îi ia gura pe dinainte și pome-
nesc de „întorsura cea de demult“. Această
bănuială devine mai mult ca probabilă,
cercând să controlăm mai cu deamănuntul
cele spuse în prefață. Êtă ce se đice în a
doua predoslovia sub punctul 3):

„De această încă vom să scităm, că ve-
dem, că unele cuvinte unii le-au izvodit

pënd dela 1 Ianuarie n. 1899, fiindcă — dicit oficișii lui — guvernul vrea să evite tot, ce ar pute și numai în aparență să dea privilegiu la stigmatizarea stării de *ex lex* (în afară de lege), precum și la frecări și conflicte între public și organele autorităților.

Scim, că câte-va comune maghiare opoziționale, ca Battonya, Csap, au declarat, că vor refusa plata dărilor, decât dieta nu va fi votat până la 1 Ianuarie legea bugetară. Este dăr temerea de conflicte, ce le-ar pute provoca partidele obstructioniste din țară cu ocazia încasării dărilor în genere, fanatisând poporul în contra organelor guvernului, care a făcut pe acesta să ia măsura de mai sus. Speranța — căci și așa nu va dura mult starea excepțională — că până atunci visteria statului va dispune de sumele necesare pentru plăți, au contribuit să-i ușureze această măsură.

Firește, că foile oficișe caută să exploateze ordinul ministrului de finanțe în favorul guvernului, dîcînd, că numai motive nobile și de moderațiune l'au condus pe acesta și că guvernul dovedește prin acest ordin numai, că simte totă greutatea răspunderii, ce a luat-o asupra-și, când s'a decis a duce mai departe trebile statului fără lege.

„Pester Lloyd“ sperază, că poporul va pute fi luminat despre aceea, că guvernul și partida liberală au făcut tot posibilul, spre a asigura purtarea mai departe a atacurilor statului pe cale legală, și că numai opoziția a făcut-o acesta cu nepuțință „din motive personale“; mai sperază, că fiă-care va vedé, că totuși va trebui să plătescă odată dările scadente și că neplata va fi împreună numai cu desavantaje materiale, deci așteptă, că vor intra în cea mai mare parte dările cu totă sistarea executiei etc. Foile opoziționale însă nu vîd, că prin ordinul de mai sus s'ar pute ușora critica situațiune a guvernului, delăturându-se conflictele lui cu contribuabilii. Guvernul, dicit ele, n'are dreptul să folosească sumele incuse, el trebuie să facă tôte plățile, și de aceea ele nu vîd, decât numai o laudă golă în afirmarea, că guvernul o va pute duce mai mult timp și fără de încassarea dărilor.

„Ministrul Lukacs oprește numai execuțiunile. Printr'asta însă — dicit „Bud. Hirl.“ — el a recunoscut îndreptățirea refuzării dărilor și și aceea, că funcționarilor nu e permis să li-se tragă din leafă darea, deoarece și acesta ar fi o procedere de siluire. Cum vor procedea organele guvernului în privința acesta, ne

va dovedi diua de mâne. Atîta însă vedem și ađi, că mult timp nu vor put să lucreze cu stările de față“...

Cătră absolutism. Dr. Fuchs, președintele „Reichsrath“ului din Viena a declarat unui colaborator dela „Neues Wien. Tgbltt“, că are seriose griji asupra viitorului parlamentului austriac. Nu este nici o speranță — dicit el — ca parlamentul să-și recapete éráși capacitatea de muncă, ér un parlament, care nu mai lucrează nimic, nu mai pôte avé drept la existență.

Contemplațiuni de anul nou.

Starea desolată, în care anul 1899 îi află pe Maghiari în urma luptelor pătimase din timpul din urmă, face, ca întréga diaristică unghurésă să întémpine cu sinistre presimțiri începutul anului nou. Contemplațiuni, ce le face din incidentul acesta, merită și atențiunea noastră. Éta câte-va voci din presa maghiară asupra situațiunei:

„Budapesti Hirlap“ serie sub titlul „*ex lex*“ între altele: „Prindem condeiul plin de posomorire, abătuți și cu amare impunitări. În această di fiul și-a ridicat mâna asupra părintelui seu, cu réutate și în mod ușuratic om maghiar a rănit constituțiunea. De-asupra capului nostru propriu, pe vérful coperișului casei noastre am pus tăciunele focului de mintea copilului îndărjit. Ce óre merităm dela alții, când noi înși-ne tractăm cu noi astfel, când călcăm paladiul nostru național și când lăsăm la pradă de cărciumă comóra adunată de străbunii noștri... Am înfipt pumnalul în corpul constituțiunei noastre. Póte il vor scóte, ca să nu sângereze, însă locul ranei va rămáne drept amintirea unei ere ticlóse“. Ér la alt loc dicit: „Nimeni să nu umplă urechea vecinului cu minciuna, că așa a trebuit să fiă, că a fost o necesitate, că totul a rezultat din tirănia minorității și pentru principiul parlamentar... Nu pôte fi nimeni răspundător pentru ceea-ce va urma mâne, decât singur și exclusiv guvernul și partida lui, care fără de a pute să ajute, imputernicesce pe guvern, să dărime constituțiunea... Cutezanța acesta órbă trebuie expiată în anul nou, care nu pôte fi pentru fiă cine an fericit... și care percurge de asupra capului nostru învelit în neguri și în nori amenințători“.

„Alkotmány“: „Nu mai lipsese decât, să statorésă o nouă sərbătóre, cum a fost cea a conventului din 10 Noemvre 1793 în Paris. Cât de coréspundétóre ar fi inscripția: „Victoria domniei liberale“ pe frontispiciul altarului elin. S'ar afla póte și o damă, care ar reprezenta cu vrednicie pe deita acestei libertăți“.

„Magyarország“: „Peste câte-va óre pășim în starea revoluționară. Résturnarea acesta n'o produce o massă de flămândi, ci o tovrășie de putere bine hrănită. Se

repetă trista istorie: puterea se résvrètesce în contra legii“.

„Magyar Hirlap“: „Anul nou este pe capul nostru, dăr speranța fericirii nicăiri... Este însă ceva mângăitor: ministrul de finanțe a tras vél de jale peste toba nemilólóselor licitațiunii de dare“. Fóia unghurésă arată apoi starea desolată, în care se află țera pe urma luptelor vehemente.

„Esti Ujság“: „Fără constituțiune Spania a rémas între frontierele ei, ca stat și națiune. Francia își schimbă constituțiune când în regat, când în imperiu séu republicană, însă pentru acesta națiunea francesă e liberă, independentă, avută, puternică, cultă și fericită. Cu Ungaria nu stau lucrurile așa. Ungaria este fără constituțiune pămént și popor, nici decât însă stat, fiindcă lângă ea stă Austria, care își pune laba pe ea; fără constituțiune regele maghiar devine împérat austriac, pactul cu Austria încetéză, însă independența nu căpétăm; putem avé ministeriu, el însă nu mai este răspundător națiunei, libertățile publice se pierd și rămán singur numai dreptul și legile“...

De prisos a mai arăta, că acesta este tenorul din articuli tuturor diarelor maghiare. Deosebirea constatárilor însă divergéză numai într'atâta, că cele guvernamentale învinuesc opoziția, cele opoziționale învinuesc guvernul și majoritatea pentru stările desolate interne, în care anul nou îi află pe Maghiari.

Liga patriotică din Paris.

Intrunirea generală a ligei patrioților francesi ținută la 30 Decemvre 1898, numără 4000 de asistenți. S'au pronunțat discursuri numeroase, expunénd necesitatea de a forma o nouă ligă a patrioților față de situația creată de afacerea Dreyfus. Intrunirea a votat o ordine de di aprobând statutele noiei ligi, aclamând pe d-l Derouléde ca președinte.

Liniștea n'a fost turburată.

Parlamentul ungar în 1898.

Sunt interesante constatările unei foi maghiare cu privire la activitatea parlamentului ungar în anul 1898.

În anul trecut era, ca și acum la începutul acestuia, un fel de stare *ex-lex*, care însă a fost de durată scurtă. În 7 Ianuarie dieta a votat provisoriu pactului, și proiectul de lege fú sancționat, — după votarea din 15 Ian. în camera magnaților — în timp de 48 óre.

La 17 Ianuarie un rescript preainalt a închis prima sesiune parlamentară 1896 — 1901, ér la 18 s'a deschis a doua sesiune. Deja la începutul ei s'au pornit tractările cu privire la pact între cele două state dualiste, svonindu-se încă pe atunci, că Austriacii cer o cuotă de 37—42%. Tractările se făceau cu guvernul Gautsch. În 21 Ianuarie și-a dat dimisiunea ministrul a latere br. Josika, ér portofoliul acestui ministeriu l'a reținut Banffy pentru sine.

Desbaterea bugetară s'a început în camera deputaților la 25 Ianuarie. Ea a durat sêptémáni întregi. Deja pe atunci se puté simți, că opoziția are gânduri seriose de-o luptă vehementă în contra guvernului și mai ales a ministrului-președinte Banffy.

Intr'aceea miniștrii unghuresci alergau în sus și în jos între Viena și Budapesta, ca să pregătésă pactul.

Guvernul pășese apoi în cameră cu proiectul de lege al congruei acatolicilor, care se debate la începutul lui Februarie. Proiectul lui Wlassics provóac discusiuni lungi, cu care ocaziune s'au audít voci pătimase și pline de ură în contra naționalităților nemaghiare. Proiectul a fost primit cu majoritate.

Parte în discusiunile camerei a avut și *cestiunea socialistă*. Guvernul a cređut suficient să vindece acest réu, prin restrîngerea dreptului de intrunire și de societăți și prin reglementarea presei socialiste — lucru, care a provocat viforóse scene în cameră. Tot pe atunci deputatul Rohonczy a făcut sensaționala descoperire despre cele *trei milióne*, cu care Banffy a făcut alegerile și și-a înjghebat majoritatea umilă și servilă de ađi.

În 27 Februarie ministrul-președinte Banffy vine cu proiectul despre serbarea amintirii evenimentelor din 1848, propunénd ca di de sərbătóre 11 Aprilie în loc de 15 Martie. Cestiunea acesta încă a provocat mari lupte între partidele din diétă.

Luna Martie începe sgomotos. Cade cabinetul Gautsch la 6 Martie și devine ministru președinte contele Thun, fost locțiitor în Boemia. Noul cabinet austriac a fost primit de cătră Maghiari cu temeri și îngrijiri, curénd însă s'a dovedit, că Thun ține la moștenirea lăsată de Badeni și că nu vré să atingă invoelile dintre acesta și Banffy privitor la pactul vamal-oomercial.

Aprilie și Maiú este consumat éráși cu legea-congruei, apoi cu proiectul de lege despre reuiniunile de credit.

Intr'aceea delegațiunile votéză creditul suplementar de 30 milióne cerut de Krieghammer și scoirile despre creditul de 50 milióne pentru flotă ține în viuă încordare cercurile parlamentare. Guvernul înaintează proiectele pactului, cari ađi zac în coșul cu hârtie. Din Iunie până în 25 Septemvre dieta este amănată prin rescript prea înalt.

Dăr și în decursul verii politica nu încetéză. Guvernele celor două state țin conferențe la Ischl în afacerea pactului.

Deschidéndu-se dieta în Septemvre, pe firmamentul politicii maghiare se ivesc primii nori ai furtunei parlamentare. Opoziția începe a trage în discusiune réua credință, cu care a procedat guvernul în cestiunea pactului și a cuotei. Guvernul încercă a liniști spiritele prin declarațiuni evasive, cari nu mulțămesc de loc opoziția. Se începe astfel obstructione în tótă puterea ei. Ministrul-președinte este di de di atacat cu violență. Cestiunea statuei Hentzi ridică lupta la proporțiuni uriașe, ér afacerea Dessewffy este scóasă ca arma cea mai puternică în contra urgisitului șef de guvern. Banffy este atacat fără cruțare pe tótă linia și i-se face imposibil îndemnitare, provisoriu pentru pact etc.

Cronica scandalelor se încheie pentru 1898 cu duiele, pentru-ca ea să fie cu atât mai interesantă și mai sensațională.

Din Bucovina.

(Deschiderea dietei).

Miercuri la órele 11 din di s'a deschis cu solemnitate a IX-a sesiune a dietei din Cernăuți. Deputații erau în număr complet. Presidential țării, baron de Bourguignon, era în uniformă de gală. Mareșalul țării, d-l Iancu Lupul, ocupă locul presidial și rosti un discurs mai lung în limba germană, în care arăta, că pentru a doua óră este chemat la acest post prin încrederea monarhului. Făcú amintire despre guvernarea salutară de 50 de ani a împératului Francois Iosif, apoi salută pe deputați și pe presidential țării, rugându-i să conlucre cu toții spre binele și dezvoltarea

(tradus) într'un chip, alții într'alt; érá noi le-am lăsat cum au fost în izvodul grecesc, vedénd, că alte limbi încă le țin așa, cumu-i: sinagoga, și *publican*, și gangrena, și pietrii scumpe, carele nu se soiu rumănesce ce sânt. Nume de ómeni și de lémne și de veșmente și altele multe, carele nu se soiu rumănesce ce sânt, noi încă le-am lăsat grecesște, pentru-că alte limbi încă le-au lăsat așa“.

Acastă declarațiune în forma, în care e făcută și cu exemplele, cu care e ilustrată desavuează până dincolo asertiunea, că s'ar fi utilizat un izvod grecesc, ér altul latinesc și încă al lui „Eronim“ (Hieronymus). Cuvéntul „*publican*“, despre care se dicit, că „l'au lăsat grecesce“, e evident, că nu e grecesc, ci latinesc (*publicanus*), și ca atare s'a publicat în versiunea latinésă mai ales a Noului Testament, ca traducere a grecescului *τελώνης*. E clar deci, că nu s'a utilizat o versiune grecescă, căci aici nu pôte obveni forma latinésă „*publican*“. Dăr că n'au consultat nici o versiune la-

tinésă rezultă de acolo, că cuvéntul „*publican*“ nu obvine în contextul evangeliilor, decât la Matei 5,46 și 9,10, încolo peste tot (d. e. Luca 5,28.29; 18,10.11.13) unde în versiunea latină aflăm „*publicanus*“, în Noul Testament de Belgrad nu mai aflăm „*publican*“, ci „*mitarnic*“, ér forma „*mitarnic*“ cu necesitate se reduce la vre o traducere mai vechiă romănescă, ca Te-traevanghelul séu Evanghelia cu invétătură a lui Coresi, unde lui *τελώνης* (*publicanus*) îi coréspunde „*mitar*“.

Deci e fórte probabil, ca redactorii Noului Testament din 1648 n'au sciut nici latinesce, nici grecesce, și prin urmare ei n'au utilizat, decât „*intorsătura*“ romănescă „*cea de demult*“, ér cuvéntul „*publican*“ l'au scos din vre-un text slav (unde se va fi adoptat din latinesce) și l'au lăsat așa, nesciind ce e „*nume de ómeni sau de lémne sau de veșmente*“. Și decă cu tóte acestea afirmă, că „n'au socotit numai un

izvod, ce tóte câte au putut afla, grecesc și sárbesc și latinesc“**), o fac, firește, numai pentru-ca să dea mai multă autoritate redacțiunei romănesci publicate de ei.

Cât despre aplicarea prepozițiunei „*pre*“, ca semn de funcțiune al Accusativului notez, că usul acesta nu-l cunóscem, decât noi cei de dincoace de Dunăre, Români din Balcani însă nu-l cunosc. Asupra evoluțiunei acestui us sintactic, deci asupra procesului semasiologic, prin care a trecut prepozițiunea „*pre*“, pentru ca din prepoziție proprie să ajungă în stadiul acesta de petrificatiune, degenerând într'un simplu semn de funcțiune al Accusativului, voiú reveni cu altă ocaziune într'un studiu mai detaiat.

Budapesta, 1898 Decemvre.

**) Gaster, Chrestomatia rom I. pg. 125 și 126.

*) Simion Popescu. Pneuma pg 91 Notă.

ducatului. D-l Lupul salută apoi în *limba română* pe deputații români.

După acesta prezidentul țării ceru cuvântul pentru a cetii în limba germană Mesagiul imperial, care fu ascultat în mijlocul celei mai mari atențiuni. Tot acest Mesagiu a fost redigat și în *limba română* și rusescă. Textul Mesagiului român, după ce vorbește despre omagiile, ce a adus dieta pentru jubileul de 50 de ani și după ce arată, că în urma doliului adânc a trebuit să se sîsteze sărbătorile jubilarie, asigurând însă că bucuros este luat la cunoștință prea înaltă omagiul dietei — continuă astfel:

„În evenimentele schimbăcioase ale domniei Mele de cincizeci de ani, am aflat Eu în abnegațiunea întotdeauna probată și gata la sacrificii a popoarelor Mele fidele un razim solid al tronului. Ea oferă, ori-ce s'ar ascunde în sinul viitorului, o garanță sigură pentru menținerea integrității a puterii și a vazăi statului.

Cultura intelectuală și cea materială, promovate prin drepturile indivizilor, garantate în legile fundamentale de stat și prin egală îndreptățire a popoarelor, au luat pretutindenea un avânt îmbucurător.

Poate fi numai în folosul promovării binelui părților diferite, promovare făcută cu îndrjire și absolut necesară pentru progresul continuu al întregului, decât în dezvoltarea instituțiilor publice li-se oferă reprezentanților țării, ca celor în prima linie chemate de-a păși interesele și bunăstarea lor, o *latitudine corespunzătoare pentru manifestarea drepturilor lor constituționale*.

Sper și doresc, că mai presus de toate contrastele de opinii și de tendențe, voința firmă pentru înaintarea obiectivă a bunăstării intelectuale și materiale, va produce o cooperare a tuturor puterilor, sprijinită de respectul reciproc al drepturilor și de echitate.

SCIRILE ȚILEI.

— 21 Decembrie.

O frumoasă serbare de binefacere. Eri după amiază s'a săvârșit în sala festivă a gimnasiunii române din loc distribuirea hainelor între un număr mare de elevi și eleve dela școlile noastre din Brașov. Ca în totdeauna, acest mare act de binefacere a fost împreunat cu anumite festivități. Corul, sub conducerea d-lui profesor de muzică T. Popovici, a executat câte-va cântări frumoase. Vorbirea ocazională a ținut-o d-l preot Dr. V. Saftu. S'au distribuit haine și încălțăminte din partea comitetului parohial al bisericii St-lui Nicolae la vreo 160 băieți și 86 fetițe, er din partea comitetului Reuniunii femeilor române la vreo 40 fetițe.

Restringerea dreptului de-a transporta diare. „*Neue freie Presse*” vestese, că ministrul de interne austriac, ministrul de comerț și ministrul căilor ferate au dat câte-o ordonanță, după care se detrage dreptul de transport și răspândire pe trenuri și prin navigațiunea cu abur acelor produse de presă, cărora li-se refuză transportul cu posta. Din paragraful ultim al ordonanțelor reiese, că ele au fost date după învoirea cu guvernul ungar și că pentru Ungaria însăși se vor lua tot asemenea măsuri.

Conferință despre România. În școala de Arte industriale din Roubaix (Francia) d-l Jules Brun a ținut acum câte-va zile o conferință foarte mult aplaudată asupra țării românești, începând dela fondarea sa, și mergând treptat până în zilele noastre. D-sa a vorbit cu mult succes despre starea economică-politică a României. A mai vorbit despre literatura noastră națională, recitind câte-va sonete foarte frumoase arangate de d-sa. De asemenea a spus auditorului și câte-va fotografii, reprezentând tipuri și vederi din România. În zilele viitoare va țină d-l Brun o nouă conferință despre „România” din punctul de vedere industrial.

Camerile române sunt prolongite până la 23 Ianuarie din incidentul sărbătorilor Crăciunului.

Slovenii vătomați. Din *Laibach* (Carniolia) se anunță, că deputații sloveni din dieta provincială au anunțat telegrafic pe ministrul-președinte din Viena, că nu vor mai lua parte la desbateri în urma vătămărilor ce li-s'au făcut de către deputații germani.

Osămintele metropolitului bulgar Gregoriu au fost transportat Vineri la Rusciuk însoțite de doi membri ai sfântului sinod, de profesorul prințului moștenitor Boris, de ministrul lucrărilor publice și d-l Mihailoff, deputat și primar din Rusciuk. La plecarea trenului, ducând rămășițele mortuare ale metropolitului, se remarcă la gară: prințul, principesa, toți miniștrii, toți agenții diplomației, înalții funcționari civili și militari și o mulțime numerosă. Diarele, fără deosebire de partide politice, fac omagiu calităților neprețuite ale defunctului, laudă marele său patriotism și reamintesc luptele, ce a susținut în viața sa pentru binele patriei. Oficiosul „*Mir*” a apărut cernit și dă biografia completă a defunctului.

Aniversarea Sultanului. În 30 Decembrie, 1898, aniversarea Sultanului s'a serbat în mod solemn. Diarele turcesci, ca „*Servet*” dic, că milioane de oameni recunosc pe Sultan, ca șef suprem politic și religios. Această dublă supremație, care a fost reamintită de curând la Damasc de către Imperatul Wilhelm, dă Sultanului o putere fără seamăn pe pământ. Cei mai mari monarhi europeni sunt nevoiți să-l considere și să caute amiciția sa.

Pază în contra anarhiștilor. Cu grije și precauțiune estra-ordinară guvernul italian a dispus să se vegheze asupra siguranței personale a membrilor conferinței anti-anarhiste din Roma, care și-a terminat deja lucrările sale. Când unul din membrii conferinței eșia prin oraș, el era totdeauna însoțit de 5 poliști, 2 în uniformă și 3 în civil. La oțel fă-care membru al conferinței avea, fără să știe, ca companion imediat un agent al poliției. În Roma era dăr mare grija de apărare și dorința de-a pune capăt agitațiilor anarhiste, și decât cu toate acestea rezultatul conferinței este negativ, acesta are a-se mulțumi mai mult opoziției ce au făcut-o Francia și Englitera.

Mare vîndare de făină. Mai mulți negustori din Constantinopol au sosit zilele aceste la Brăila, unde au făcut mari cumpărături de făină cu destinațiunea pentru estremul orient. Câte-va case numai, au vîndut făină pentru mai mult de o jumătate de milion.

Corpii învățătoresc din Seliște invită la producțiunea, ce se va arangia Sâmbătă, în 26 Decembrie st. v. 1898 în „sala festivă” a școlii de-av. Începutul la 1/28 ore seara. Venitul curat e destinat „fondului bibliotecii școlare”. Ofertele maritimose se vor cuita în public.

Programa: 1) a) „Astăzi prorociile”, colindă, executată de corul elevilor; b) „Erna”, de Wiest, cor. 2) „Cornistul dela Grivița”, poezie de I. Nenițescu, declamațiune. 3) a) „Mărtea vităză”, de Ștefănescu, cor. b) „Păsărică trecătoare”, de Wiest, cor. 4) „Dușmancele”, poezie de G. Coșbuc, declamațiune. 5) „Colindă”, de G. Dima, cor. 6) „Potpourri” de cântece populare, executat pe țimbală. La urmă se va reprezenta piesa. „Un om buclucaș”, comedie într'un act, localizată de Maria Baiulescu. După producțiune urmază joc.

Din comitatul Albei-inferioare.

În 29 Decembrie st. n. s'a ținut o *adunare extra-ordinară* a congregațiunii comitatului Albei-inferioare, fiind la ordinea zilei contragerea unui *împrumut din partea comitatului, de peste 100,000 fl.*, cu care ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică se potă zidi mai multe școle de stat. Dintre membrii români, abia au luat parte la adunare vreo 7 inși. La propunerea comisiunii permanente, ca vice-spanul să între în prtractări cu ministrul în privința

garanțiilor, ce le oferă acesta pentru replătirea banilor împrumutați și în privința plătitorei intereselor, câți-va dintre membrii români au luat cuvântul. Asupra discuțiilor privitoare la acest punct „Unirea” raportează următoarele:

„D-l Dr. A. Bunea, provocându-se la motivele, cari le-a dezvoltat pe larg în congregațiunea din primăvara anului 1897, declară, că nu se învoese la contragerea împrumutului pentru înființarea școlilor de stat. Școlile de stat au să se înființeze și susțină, după legea din 1868, exclusiv din banii statului, și nu din ai comitatului, ori ai comunelor politice. Combate tendința aceea, că comunele și comitatul subtrag ori-ce ajutor școlilor confesionale și dau tot ajutorul lor școlilor de stat, asupra cărora statul singur dispune, fără nici o ingerință a factorilor, cari conlucră la înființarea acelor școli.

Tot în contra contragerii împrumutului se declară și d-l preposit I. M. Moldovan, care într'o vorbire mai lungă arată, că ar trebui să se ajute școlile confesionale în dezvoltarea lor liberă, căci în acelea se pune pond pe educațiunea religioasă și morală, fără de care nu putem avé cetățeni gata a-și jertfi viața pentru patrie. Din contră, în școlile de stat nu se dă importanță educațiunii religioase și morale, și astfel în proporțiunea, în care se va sporii numărul cetățenilor fără de confesiune, se va sporii și al acelor, cari profesază principiile contrare existenței comitatului și a statului.

Se înțelege de sine, că aceste vorbiri au răsunat în pustiu, căci până și parochul romano-catolic din Aiud a votat pentru contragerea împrumutului de lipsă la înființarea școlilor de stat, cari n'au nici un caracter religios.”

Cestiunea acestui împrumut se va pune încă-odată în discuție într'o congregațiune viitoare, când se va prezenta spre aprobare contractul privitor la contragerea lui, cu care ocaziune se va face și votarea nominală. „Unirea” își exprimă speranța, că cel puțin atunci membrii români nu vor străluci prin absența lor.

E trist, în adevăr, că într'un comitat ca al Albei de jos, membrii români arată atată indiferențism într'o cestiune, care-i privește așa de mult. Sperăm și noi, că cel puțin la congregațiunea viitoare membrii români își vor face datorința, prezentându-se cu toții.

Arestarea lui Krivány.

Din Viena sosese senzaționala știre, că faimosul defraudator *Krivány Iános*, casarul scaunului orfanal dela Arad, care a furat 250,000 fl., a fost prins și arestat alaltăieri în 31 Decembrie, din partea poliției din Viena. Lucrul, după cum comunică o telegramă din Viena, s'a petrecut astfel:

Krivány a fugit dela Arad în 2 Iulie n., avînd la sine cam 8000 fl., căci numai atăția i-au mai rămas din 250,000 fl., pe cari îi defraudase în decurs de zece ani. Soția și cinci fii ai săi îi lăsase la Arad.

Încă în aceeași zi Krivány a ajuns la Viena, unde a petrecut liniștit până în 6 Iulie, căci poliția din Arad abia în 17 Iulie a avisat poliția din Viena despre starea lucrului. Aici Krivány luă cuartir la un restaurant elegant, unde se obișnuise a merge și altă-dată. În lista oșpeților era scris cu numele propriu.

Încă în 3 Iulie, adevărat două zile după ce a sosit în Viena, Krivány s'a dus la o prăvălie de modă, unde și a ales cămeși și batiste în preț de 500 fl., declarând că peste o săptămână va merge să și ia marfa, dăr n'a mai mers, căci într'aceea apăruse și prin diarele vieneze știrea despre defraudarea dela Arad și Krivány aflând de asta, grăbi să părăsască Viena. De-atunci i s'a pierdut urma.

Alaltăieri după amiază însă s'a întemplat un lucru neașteptat. În aceeași prăvălie, unde Krivány își târguise cămeși și batiste, s'a prezentat un domn, dîcînd, că el este Krivány Iános și că voese să-și ducă marfa, comandată încă în Iulie a. c.

Proprietarul prăvăliei a declarat însă, că nu-i poțe da marfa, deore-ce după cât își aduce aminte, acel Krivány, care a comandat marfa în Iulie, avea o altă aparență.

Negustorul avea dreptate, căci în adevăr, pe timpul, când și-a comandat marfa, Krivány era slab și palid la față. De atunci însă el s'a *îngrășat*, a căpătat o față mai frumoasă, pîrul și barba de-asemena îi erau schimbate. Destul, că la urmă neguțătorul căruia tot lucru îi părea suspect, s'a înțeleș cu mușterii său așa, ca acesta să mergă din nou în ținea următoare și atunci poțe fi va libera marfa.

A doua zi însă Krivány n'a mai mers în persoană la prăvălie, ci a trimis pe un expres (hamal), căruia neguțătorul i-a și predat marfa. Acum însă poliția era avisată despre afacere și detectivii erau pe urma expresului.

Expresul a dus de-adreptul rufele la o casă de amanetare, unde le-a zălogit pentru 45 fl., er banii, împreună cu biletul de amanetare, i-a dus și predat unui „domn” ce se afla la un oțel, în altă stradă a orașului. În momentul însă, când expresul a predat banii și biletul respectivului „domn”, care era slăbuț îmbrăcat, detectivii au și pus mîna pe amîndoi.

Străinul „domn”, a căruia înfățișare nu prea corăspundea cu descrierea persoanei lui Krivány, a negat hotărît, că el ar fi defraudatorul dela Arad, dîcînd că numele lui este Martin Sauter. După ce a fost dus însă la poliție, n'a mai negat mult, ci a mărturisit, în fine, că este Krivány Iános. La înteregator el a spus, că după-ce în Iulie a fugit din Viena, a mers la Hamburg, de acolo la Berlin, Dresda, apoi în Elveția, er în urmă a umblat prin mai multe orașe ale Italiei nordice, figurînd sub diferite nume false. În 12 Decembrie s'a reintors din Locarno la Viena, unde a luat cuartir la un birt într'un suburbiu, purtînd numele de Sauter.

Cu ocaziunea arestării, nu s'au aflat la el, decât un revolver, două bilete de amanetare și cei 45 fl., pe care îi dase expresul pentru rufele zălogite. Se vede, că toți ceilalți bani i-a prăpădit.

Krivány va fi predat întăi tribunului din Viena, care va avé să-l judece pentru cele făcute acolo, er după aceea va fi adus la Arad, unde va fi tras aici la răspundere pentru defraudare.

Mulțămită publică.

Brașov, 21 Decembrie v. 1898.

Subscrisa direcțiune școlară își exprimă cea mai căldurosă mulțămită stimatului Domn *Simeon Damian, avocat în Brașov*, pentru ofertul benevol de fl. 50, adevăc cinci-șeci florini, făcut în favorul *mesei studențescă*, ce e a se înființa la școlile noastre din Brașov.

Dee Dumneșeu să aibă mulți imitatori!

Direcțiunea școlilor medii gr. or. române.

Virgil Onițiu,
director.

Literatură.

Troparul Botezului Domnului „*In Iordan*”, compus pe motive de ale cănt. bis. pentru cor de bărbați; „*Foie verde de trifoi*” și „*Tot ț-am țis mândro*”, cântece populare lucrate pentru cor de bărbați (4 voci) au apărut hectografiate pe hîrtie ministerială și se pot căpeta la autorul *Timotei Popovici*, prof. de muzică în Brașov (str. Hirscher 28) cu prețul de 30 cr. de exemplar, plus 3 cr. porto.

Minunate sunt pentru popor *scrierile fericitului Ioan Creangă*, cari conțin cele mai dragălașe povești, istorisirii, poezii etc. N'ar trebui să lipsescă aceste scrieri nici dintr'un sat, în care există cetitori români, căci ele procură cetitorului nu numai foarte plăcute momente de petrecere, dăr îi dau și foarte prețioase povești și învățăturii. Tote scrierile la-olaltă costă numai 1 fl. trimise francat și se pot căpeta la tipografia „*A. Mureșianu*” în Brașov.

Cultura Plantelor. Din prețiosul „Manual de agricultură rațională“ al d-lui George Maior, profesor la școala centrală de agricultură dela Ferăstrău, în Bucuresci, a apărut în Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, partea II. **Fitotechnia sau cultura specială a plantelor.** Acest volum se estinde pe 611 pagini, format mare și conține în text 202 figuri. Cuprinsul e foarte bogat, arătând cu de-amăruntul soiul, modul de cultură, bôlele și vindecarea lor etc. pentru fiă care plantă, precum cerealele (tot felul de bucate, ca grâu, sâcăra, orz, ovâs, orez, mei, cucuruz, hrișcă, etc.); apoi mazere, linte, mazărice, rapișă, mac, șofran hemei, în, cânepă, tutun, cartofi, tot felul de sfeclă hrân, curechi și alte multe. Apoi diferitele plante de nutreț, ca lucernă, trifoi, mohor, cucuruzul verde de nutreț, diferite compozițiuni pentru fânațe și pășuni artificiale etc. Alt capitol tracteză despre cultura fânațelor, altul irigațiuni, altul despre pășuni etc.

Pentru fiă-care econom, această carte e de cea mai mare trebuință, putându-i servi ca cea mai bună călăuz în toți ramii economiei sale. Asemenea scrieri nici n'am avut până acum în limba română. Tote gazetele noastre, tote reuniunile economice, toti bărbații noștri luminați și pricepuți în economie, au salutat cu multă bucurie aparițiunea acestei prețioase cărți, care face onore literaturii noastre, putend sta față cu cele mai de frunte scrieri de acest fel ale celor mai culte popore din Europa.

Tuturor economilor români, cari do resc se facă o înaintare în purtarea economiei lor, le recomandăm deci să-și procure această prețioasă carte. Prețul volumului II este 4 fl. (trimis cu posta recomandat 4 fl. 25 cr.) Pentru România 10 lei, plus porto.

Din partea întâi **Agrologia**, care tracteză despre cultivarea pământului: aratul, semăntul, gunoitul etc. etc., de asemenea se mai pot căpeta esemplare cu prețul de 2 fl. 50 cr. (plus porto recomandat 25 cr.). Pentru ambele tomuri de-odată procurate este a se plăti porto 40 cr.

Se pôte procura dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țărânului român, scrisă de d-l **Simion Stoica**, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunei transilvane, avend în text un număr mare de ilustrațiuni. E o bună și prețioasă călăuză pentru țeran, ca și pentru ori-ce familie, arătându-i cum să-și păzescă sănătatea, cum să se hrânescă, cum să trăescă și de ce să se ferescă pentru a se puté bucura de-o viață veselă și îndelungată. Se pôte procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“.

In Tipografia Diecesană din Gherla au apărut următoarele cărți nouă, pe cari d-ritorii de-a le avé le pot procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov:

Carte de rugăciuni, cereri și laude intru onorea Preacuratei Feciore Maria, pentru folosul și mângăierea sufletelor. Tipărite în 1898. Prețul unui esemplar legat 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cugete și considerațiuni din experiența vieți lui Argirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagini și conține 170 de sfaturi înțelepte, scose din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul școlilor populari din diecesa Gherlei. Cu permisiunea superiorilor Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechi) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Viața după mörte, séu nemurirea sufletului, dedusă din materialul finței omenesci și deșărtăciunea celor trecătoare, prin I. P. **Elițiunea II.** Prețul 50 cr. (Cu posta 55 crucei.)

Cărți de cetit.

Dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov se pot procura următoarele cărți. Pentru ușurarea cheltuelilor mai bine este a se procura de-odată cu reînnoirea abonamentelor la „Gazeta Transilvaniei“, ori a procura mai multe cărți de odată:

„Curs complet de corespondența comercială“, de I. C. Panțu, prof. la școala com. superiöră din Brașov. O carte octav mare de 17 cöle de tipar, de tot instruc-

tivă pentru comercianți și pentru alții, cari stau în legături de afaceri cu vre-o bancă. termenii comerciali. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cöpone etc. O recomandăm tuturora, cari se interesează de afacerile de comerciu. Se află de vëndare și la administrația „Gazetei“. Prețul 1 fl. 60 cr.

„Lira Bihorului“, este o cărticică cu balade populare, adecă o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de **Antoniu Pop.** Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Părintele Nicolae schiță din viața preoților, de **George Simu.** Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Cântul în școala populară, de **Iuliu Pop.** învățator în Năsăud. Teoriă, praxă și fântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Cvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de **Ioan Popiu**, cunoscutul scriitor bisericesc, (ađi Preposit capitular în Gherla. Conțin vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Trandafiri și vioare se numesce o frumoasă și elegantă carte de poesii populare, culese și ordinate de **Ion Pop Reteganul.** E o carte de vre-o 200 pag., în care găsim o mulțime de cântece bătrânesci, voinicesci, ostășesci, de bucurie, de dragoste, jale, dor, urit, mânia, nêcaz, cântece glumețe, dela nunți și altele. **Eduțiunea II.** Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

„**Logodnica contelui Stuart**“, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na **L. Rudow-Suciu.** Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mărunt, dér frumos și curat. Prețul numai 50 crucei (cu porto 55 cr.)

Merinde dela școlă séu învățături pentru popor, de **Dr. George Popa.** Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărimea ei, dér și mai ieftină în asemănare cu învățaturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilité și la lume împărțite, de **I. Pop Reteganul.** Sunt vre-o 60 de poesii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„**Povestea despre prințul Ahmed al Kamel** séu **Priveagul îndrăgostit**, tradusă de **Dr. T.** Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Din cartea d lui **Acentie Severu**, veterarul nostru luptător dela 1848, intitulată „**Röspuns la cartea neğră**“, cu un bogat adaus despre **arderea Aiudului**, se mai pot căpeta esemplare la d-l autor, precum și la Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, pentru prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu. E o bogată colecțiune de poesii, tipărite pe hărtiă fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Tuaste pentru tot felul de persoane și ocașiuni, de **Tit. V. Gheaja**, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

„**Risete și zimbete**“, de **T. V. Gheaja.** După cum și titula arată, este o cartea de cuprins glumeți; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe, care te fac să-ți mai uiți de nêcasurile lumei și să isbucesci în ris. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Cvântări bisericesci pe sêrbătorile de peste an, scrise tot de d-l canonic **Ioan Popiu.** Pe lângă predică, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sêrbători. Conține vre-o 400 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr.

Cartea Sătenuului de **Emanuel Părăcanu.** Conține mai multe novele populare, scrise în stil foarte ușor, și printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bătrânesci și naționale de **I. Pop Reteganul.** Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Predice pentru Duminicile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de **Vasiliu Christe.** Conține predică dela Duminica XI după Rosalii până la Duminica Vameșului. Prețul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Dracul, novelă de **V. R. Buticescu.** E scrisă foarte popular cu tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (prin postă 12 cr.)

Felicitări în poesii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, cătră diferite rudenii, preoți, învățatori și binefăcători, precum și vorbiri la diferite ocașiuni școlastice, de **George Simu.** Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Chinături de cari strigă feciorii în joc, de **I. Pop Reteganul.** Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chinături de cari strigă feciorii în joc de **I. Pop Reteganul.** Prețul 12 cr. cu posta 15 cr.

Vinuri din pöme, scriere în limba populară, de **Griorie Halip**, profesor la școala agronomică din Cernăuți. Este o carte de 96 pagini, în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite pöme; cari pöme sunt mai bune pentru facerea vinului și cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Prețul 20 cr. (prin postă 23 cr.)

Musa Someșană este o carte de poesii populare din jurul Năsăudului, culese de **Iuliu Bugnariu.** Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Poveștile Bănătoului e o carte mare cu povești din Bănat, împărțită în 3 tomuri, de **G. Cătană.** Prețul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

„**Juvenilia**“ este numele unei bogate colecțiuni de scrieri în prosă și poesii, scrise de d-l **Sechiț Pușcariu.** Conține vre-o 14 piese diferite în prosă și cam pe atâtea poesii. Cartea, frumos tipărită, conține 264 pag. 8° și costă 80 cr. (cu porto 85 cr.). Se pôte procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

„**David Almășanu**“, schițe biografice de **Ioan Popea** Broșura această, atât de bine scrisă. presență și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Procent, Promil, interese și Teoria conturilor curente de **I. C. Panțu**, profesor la școala comercială superiöră din Brașov. O broșură de 48 pagini, în care se arată calcularea intereselor pe an, pe lună și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de ori și cine; de-așemenea modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. — Prețul 40 cr. (1 leu) plus 3 cr. porto.

În viltöre, novele și impresii, de distinsul scriitor român **A. Vlahuță.** Conține 24 scrieri diferite. Prețul 70 cr. (cu posta 75 cr.)

„**Stupăritul**“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economie, de **Constantin Dimian**, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

A eșit de sub tipar, și se pôte procura

CĂLINDARUL PLUGARULUI

dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov, Prețul a 25 cr. (cu posta 30 cr.)

(*Vendătorii primesc rabatul cuvenit.*) Noul călindar, întocmit anume pentru trebuințele poporului nostru — înafără de partea calendaristică, cu tîrgurile, semnele timpului, diferite povețe economice pentru

fiă-care lună și alte multe, — cuprindé încă un bogat material cu articuli prețioși din sfera plugăritului, grădinaritului, a economiei de vițe, a economiei casnice etc.; apoi din istoria lumii, poesii de dragoste, eroice și glumețe de cei mai renumiți scriitori ai noștri; articuli și povețe pentru păstrarea sănătății și averii etc. La fine urméză diverse, glume și anuțuri. Pe pagina primă se află portretul nemuritorului **Simion Bărnuțiu**, ér în text o frumoasă biografă a lui. Doritorii de-a avé acest călindar să se grăbescă a și-l procura mai de timpuriu, ca să nu pătescă ca anul trecut, când mulți și-l ar fi procurat, dér nu mai aveau de unde, căci se vëndu-se tôte esemplarele.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul pieței Brașov.
Din 2 Ianuarie 1898.

Bannota rom.	Cump.	9.46	Vënd.	9.48
Argent român.	Cump.	9.40	Vënd.	9.44
Napoleon'ori.	Cump.	9.51	Vënd.	9.54
Galben	Cump.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble Rusesci	Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane	Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci	Cump.	10.72	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—	

La tôte

6

Trageri a Losurilor-Jurnaliste
costă un los numai

I Corónă.

Căștigul principal în valöre de

100.000

coröne.

5 a 20.000 cor. etc. etc.

Tragerea mâne

Mercuri.

Losuri recomandă:

Iacob Adler și Fratele.